

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 4T/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720010902
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ing., Mgr. Martin Bekeš
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2022:5720010902.9

Uznesenie

Samosudca Okresného súdu Martin Ing. Mgr. Martin Bekeš v trestnej veci obžalovanej G.. Y. D., trestne stíhanej pre zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. d), ods. 3 písm. b) Tr. zák. dňa 12.10.2022 v Martine, takto

rozhodol:

Súd podľa § 290 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 281 ods. 1 Tr. por. a s § 9 ods. 1 písm. f) Tr. por., trestné stíhanie obžalovanej G.. Y. D., nar. XX.XX.XXXX H. G., trvale bytom R. - N. U. H., t.č. bytom R., Č. X, pre skutok kvalifikovaný ako pokračovací zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. d), ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) a § 139 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. e), písm. f) Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť tým, že:

- v dobe od 19.10.2017 do 14.05.2018 na rôznych miestach v mestách G., H. K. R., ako osoba oprávnená disponovať s finančnými prostriedkami, z osobného účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni a. s., IBAN: E. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, prostredníctvom platobných kariet č. XXXX XXXX XXXX XXXX a č. XXXX XXXX XXXX XXXX, majiteľky A. R., nar. XX.XX.XXXX, v tom čase umiestnenej v Q. E. E. E. G., U..O., E. E. K. D. XXX/XX, G., opakovane vykonala výbery finančnej hotovosti z bankomatov, a to nasledovne: dňa 19.10.2017 vo výške 20 €, dňa 21.10.2017 vo výške 150 €, dňa 14.12.2017 vo výške 150 €, dňa 15.12.2017 vo výške 150 €, dňa 19.12.2017 vo výške 100 €, dňa 20.12.2017 vo výške 400 €, dňa 26.12.2017 vo výške 400 €, dňa 04.01.2018 vo výške 200 €, dňa 20.01.2018 vo výške 400 €, dňa 29.01.2018 vo výške 400 €, dňa 30.01.2018 vo výške 400 €, dňa 31.01.2018 vo výške 200 €, dňa 06.02.2018 vo výške 400 €, dňa 09.02.2018 vo výške 400 €, dňa 15.02.2018 vo výške 150 €, dňa 24.02.2018 vo výške 400 €, dňa 28.02.2018 vo výške 400 €, dňa 08.03.2018 vo výške 400 €, dňa 10.03.2018 vo výške 400 €, dňa 23.03.2018 vo výške 400 €, dňa 03.04.2018 vo výške 400 €, dňa 04.04.2018 vo výške 400 €, dňa 05.04.2018 vo výške 460 €, dňa 06.04.2018 vo výške 450 €, dňa 10.04.2018 vo výške 450 €, dňa 27.04.2018 vo výške 100 €, dňa 03.05.2018 vo výške 450 €, dňa 04.05.2018 vo výške 450 €, dňa 05.05.2018 vo výške 420 €, dňa 07.05.2018 vo výške 450 €, dňa 09.05.2018 vo výške 450 €, dňa 11.05.2018 vo výške 450 €, dňa 14.05.2018 vo výške 100 €, dňa 14.05.2018 vo výške 100 €, dňa 14.05.2018 vo výške 100 €, dňa 14.05.2018 vo výške 50 €, teda v celkovej výške 11.300,- €, kde finančné prostriedky v sume 1.766,38 € nepoužila pre potreby svojej matky A. R., ale ich minula na bližšie nešpecifikované účely, čím takto svojim konaním spôsobila pre dedičov poškodenej A. R., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, a to B. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., C. Š. XXXX/XX, C. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., L. XXXX/XX, H. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., F. XXXX/XX a R. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. - D., V. XXXX/X, škodu vo výške 1.766,38 €,

- dňa 30.10.2017 v G. v obchodnom centre Tulip, ako osoba oprávnená disponovať s finančnými prostriedkami svojej matky A. R., nar. XX.XX.XXXX, prevzala od G.. U. A. v hotovosti sumu 2.000,- € v zmysle Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 30.10.2017 určenej ako záloha na kúpnu cenu bytu v G., na ul. T. Č.. XX, ktorý bol vo vlastníctve A. R., kde tieto finančné prostriedky minula na bližšie nešpecifikované účely, pričom ich nepoužila pre potreby svojej matky A. R., čím takto svojim konaním spôsobila pre dedičov poškodenej A. R., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, a to B. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., C. Š. XXXX/XX, C. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., L. XXXX/XX, H. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., F. XXXX/XX a R. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. - D., V. XXXX/X, škodu vo výške 2.000 €, teda celkovo tak spôsobila škodu vo výške 3.766,38 €, zastavuje.

o d ō v o d n e n i e :

Dňa 19.08.2020 bola tunajšiemu súdu Okresnou prokuratúrou Martin podaná na obžalovanú G.. Y. D. obžaloba č. k. 1Pv 197/19/5506 zo dňa 18.08.2020 pre pokračovací zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. d), ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) a § 139 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. e), písm. f) Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

V priebehu konania vyplynulo, že vedenie trestného stíhania voči obžalovanej je neprípustné, nakoľko je podmienené súhlasom poškodených, ktorý však udelený nebol.

Podľa § 290 ods. 1 Tr. por., ak vyjde najavo mimo hlavného pojednávania niektorá z okolností odôvodňujúcich zastavenie trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 alebo 2 alebo prerušenie trestného stíhania podľa § 283 ods. 1 alebo 2, súd trestné stíhanie zastaví alebo preruší.

Podľa § 281 ods. 1 Tr. por., súd zastaví trestné stíhanie, ak na hlavnom pojednávaní zistí, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 9 ods. 1.

Podľa § 9 ods. 1 písm. f) Tr. por., trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak je trestné stíhanie podmienené súhlasom poškodeného a nebol súhlas daný alebo bol vzatý späť.

Podľa § 46 ods. 1 veta druhá Tr. por. poškodený (okrem iného) má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť či súhlasí s trestným stíhaním.

Podľa § 211 ods. 1 Tr. por., trestné stíhanie pre trestný čin (okrem iného) sprenevery podľa § 213 proti tomu, kto je vo vzťahu k poškodenému osobou, voči ktorej by mal poškodený ako svedok právo odoprieť výpoveď, možno začať a v už začatom trestnom stíhaní pokračovať iba so súhlasom poškodeného. Ak je poškodených jedným skutkom niekoľko, stačí súhlas len jedného z nich.

Podľa § 212 ods. 1 Tr. por., poškodený oznámi prejav vôle podľa § 211 ods. 1 prokurátorovi alebo policajtovi písomne alebo ústne do zápisnice.

Podľa § 130 ods. 1 veta prvá Tr. por., právo odoprieť výpoveď ako svedok má príbuzný obvineného v priamom rade, jeho súrodeneц, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh.

Preskúmaním spisu súd zistil, že jeho súčasťou nie je výslovný súhlas poškodených B. L., C. C., H. Z. a R.Y. G. na trestné stíhanie obžalovanej Y. D., ktorá je ich sestrou, a to ani písomný ani podaný ústne do zápisnice o úkone, ako to vyžaduje § 212 ods. 1 Tr. por.

Je nepochybné a nesporné, že v tejto trestnej veci bola oznamovateľkou trestného činu poškodená B. L., ktorá je sestrou obžalovanej. Zo zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 06.03.2019 vyplýva, že pri podaní trestného oznámenia bola prítomná aj ďalšia sestra obžalovanej a oznamovateľky, C. C..

Dňa 05.04.2019 policajt vydal uznesenie o začatí trestného stíhania, čím vyjadril, že zo skutočností uvádzaných oznamovateľkou v trestnom oznámení vyplýva dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu pokračovacieho zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. Za podozrivú osobu označil osobu vystupujúcu pod menom „EH. D.“.

Trestný čin, pre ktorý policajt začal trestné stíhanie, spadá do taxatívneho výpočtu trestných činov uvedených v § 211 ods. 1 Tr. por. Jedná sa o trestné činy, pri ktorých je nutný súhlas poškodeného so začatím trestného stíhania, resp. s možnosťou jeho pokračovania, ak obvineným zo spáchania niektorého z týchto trestných činov, je osobou, vo vzťahu ku ktorej má poškodený ako svedok právo odoprieť vypovedať.

Keďže zo skutočností obsiahnutých v trestnom oznámení vyplýva, že jedinou do úvahy prichádzajúcou podozrivou osobou zo spáchania uvedeného trestného činu je (a aj bola) sestra poškodených - obžalovaná, teda osoba, s ktorou sú poškodené v takom vzťahu, pre ktorý im ustanovenie § 130 ods. 1 Tr. por. výslovne ako svedkom priznáva právo odoprieť vypovedať, bolo povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní si súhlas na trestné stíhanie obžalovanej od poškodených vyžiadať spôsobom predpokladaným v § 212 ods. 1 Tr. por. Pokiaľ poškodené súhlas s trestným stíhaním neudelili, už samotné začatie trestného stíhania bolo neprípustné. Na nezákonnosť začatia trestného stíhania potom priamo nadväzuje nemožnosť vznesenia obvinenia konkrétnej osobe.

Z uvedených nesporných skutočností je zrejmé, že orgán činný v trestnom konaní už v čase pred vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania disponoval dostatočnými informáciami o tom, že pre začatie trestného stíhania sa vyžaduje súhlas poškodených. Napriek tomu si tento súhlas v rámci postupu pred začatím trestného stíhania od poškodených nevyžiadal a poškodené ani samé iniciatívne taký súhlas s trestným stíhaním obžalovanej (ich sestry) pre trestný čin taxatívne vymedzený v § 211 ods. 1 Tr. por. neudelili (a to až doposiaľ). Hoci Trestný poriadok výslovne nestanovuje moment, kedy je

nutné takýmto súhlasom disponovať (pre účel možnosti ďalšieho vedenia konania), je zrejmé, že orgán činný v trestnom konaní je povinný taký súhlas v trestnom konaní zabezpečiť bezodkladne po tom, ako disponuje takým objemom a kvalitou informácií, ktoré sú dostatočné pre prijatie záveru, že na trestné stíhanie konkrétnej osoby je súhlas poškodeného podľa § 211 ods. 1 Tr. por. nevyhnutný. V danom prípade k takémuto záveru mohol a mal dospieť orgán činný v trestnom konaní už v čase pred začatím trestného stíhania. Inštitút súhlasu poškodeného je z pohľadu poškodeného jeho dispozičným právom (§ 46 ods. 1 Tr. por.), na strane druhej, teda z pohľadu orgánov činných v trestnom konaní, je zákonnou podmienkou pre vedenie trestného stíhania. V prípade neudelenia súhlasu poškodeným ide o zákonnú prekážku pre vedenie trestného stíhania.

Poškodené boli v prípravnom konaní vypočuté a v rámci zápisníc o ich výsluchoch boli zákonne poučené (okrem iného) aj podľa § 211 ods. 1 Tr. por. Hoci poškodené poučené v zmysle § 211 ods. 1 Tr. por. boli, v spise absentuje akékoľvek vyjadrenie poškodených (ako aj požiadavka orgánu činného v trestnom konaní o ich vyjadrenie), k otázke súhlasu s trestným stíhaním ich sestry Y. D.. Na trestné stíhanie blízkej osoby poškodeného sa vyžaduje výslovný súhlas poškodeného s takýmto postupom, len samotné poučenie poškodeného o možnosti neudelenia súhlasu s trestným stíhaním jemu blízkej osoby, je na účely trestného konania bezpochyby nepostačujúce.

Zo samotného konania poškodených (najmä B. L. a C. C.) a ich jednotlivých výpovedí je očividné, že majú záujem, aby konanie voči obžalovanej naďalej prebiehalo. Súhlas poškodeného s trestným stíhaním obvineného pre niektorý z taxatívne vymedzených trestných činov v § 211 ods. 1 Tr. por. však musí byť výslovný, určitý a zrozumiteľný prejav vôle adresovaný orgánom činným v trestnom konaní. Nie je možné takýto súhlas vyvodzovať len z prejavov alebo vyjadrení poškodeného alebo zo spôsobu uplatňovania jeho procesných práv v trestnom konaní, napr. z toho, že sám poškodený podal trestné oznámenie, alebo že si uplatňuje voči obvinenému nárok na náhradu škody, alebo že v jeho neprospech vypovedá ako svedok, keď nevyužil svoje právo odoprieť vypovedať podľa § 130 Tr. por. (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/26/2021 zo dňa 30.03.2022). Keďže poškodené, ktoré sú sestrami obžalovanej, teda nesporne osobami, v priamom príbuzenskom pomere, ktoré majú právo odoprieť vypovedať voči svojej sestre podľa § 130 ods. 1 Tr. por., bolo potrebné aspoň od niektorej z nich si zabezpečiť súhlas s trestným stíhaním obžalovanej pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 213 Tr. zák.

V danom prípade si orgány činné v trestnom konaní takýto súhlas poškodených s trestným stíhaním obžalovanej pred začatím trestného stíhania, ba dokonca ani po jeho začatí, či vznesení obvinenia obžalovanej, nezabezpečili, v dôsledku čoho je trestné stíhanie obžalovanej neprípustné pre existenciu neodstrániteľnej vady konania. Preto súd podľa § 290 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 281 ods. 1 Tr. por. a s § 9 ods. 1 písm. f) Tr. por., trestné stíhanie obžalovanej musel zastaviť.

Poučenie:

Proti uzneseniu môže prokurátor a poškodené podať na Okresnom súde Martin sťažnosť, a to v lehote troch pracovných dní odo dňa jeho oznámenia, ktorá má odkladný účinok.